

OSA 3

Ennalleen asettaminen – alkuen Jerusalemista vai kristikunnasta?

JUHANI AITOMAA

Karismaattisessa liikkeessä valtaa pitävä oppi keskittyy ns. menestysteologian ympärille. Jumalan siunaus käsitetään paljolti materiaalisena ja monesti annetaan ymmärtää, että taloudellisesti heikoilla oleva on epäonnistunut uskossaan. Sama koskee terveyttä ym. ihmiselämän vaikeuksia.

1990-luvulla yksilökristittyä harhaan vievän menestysteologian rinnalla alkoi lisääntyvästi esiintyä ns. valtateologia-ajatusta, joka tosin oli jo ennenkin vaikuttamassa. Siinä maallinen menestys laajennetaan koskemaan maailmanlaajaa seurakuntaa siten, että srk:n odotetaan ottavan valta-aseman kaikissa maallisissa elimissä ja toiminnoissa. Tätä varten on olemassa eräänlainen organisaatiomalli, jossa "Jumalan voitelemat apostolit" asetetaan paikoilleen seurakunnan johtoon ja yhdessä uusien "profeettojen" kanssa he ottavat kärkipaikat tulevassa maailmanjärjestyksessä.

Seurakunnan suorittama maailmanvaltaus on tärkeää, koska ilman sitä Jeesus ei voi, tai joissakin selityksissä ei halua, palata maan päälle. Ts. Jumala tarvitsee ihmisen apua maailmanjärjestyksen uudistamiseksi voidakseen perustaa oikeudenmukaisen valtakunnan maan päälle.

Tätä maailmanvaltausta kuvataan "ennalleenasettamisena" Apt.3:21 perusteella. Joissakin valtateologiapiireissä maailmanvaltauksen suorittaa Israel (tai Israelin jäännös) yhdessä srk:n kanssa. Toisissa kuvitelmissa taas Israelilla ei ole asiaan paljonkaan, jos yhtään, osuutta. Voidaankin sanoa, että valtateologia suurelta osin kieltää Israelin profeettallisen merkityksen tavalla tai toisella.

Valtateologian, kuten koko karismaattisen liikkeen taustalla on vuosikymmeniä vanha Latter Rain (myöhäissade, perustuu Jooel 2:23,28 ja Jaak.5:7 jakeille) oppi. Kun se alkoi saada lisääntyvää jalansijaa Yhdysvaltain helluntailiikkeessä 1940-luvulla, Assemblies of God nimesi sen harhaopiksi. Siihen liittyvistä uusien "apostolien" ja "profeettojen" nimeämisestä, Pyhän Hengen, henkikasteen ja armolahjojen jakamisesta käntänpäällepanemisen kautta, henkilöprofeetiasta, ym. opeista varoitettiin seurakuntia. Jo tuolloin kasvussa ollut karismaattinen menestysteologia säilytti kuitenkin opin siten suuntautuneissa seurakunnissa, eikä helluntailiikkeessä pitemmällä tähtäimellä onnistuttu opin torjumisessa kovinkaan hyvin.

Valtateologiaan liittyy täysin raamatunvastainen elitistinen ajatusmalli. Ne, jotka omaksuvat valtateologian opetukset, ovat Jumalan erityinen joukko, joka korjaa entisten sukupolvien kristittyjen erheet ja virheet. Puhutaan jopa kuvaannollisesta tai kirjaimellisesta "taistelusta", jossa uusien Jumalan valittujen on poistettava

"vanhoillisesti" ajattelevat seurakuntien johdosta. Näitä uusia Jumalan voideltuja kuvataan mm. "jooelin armeijana" (mm. sanotaan, että Ilm. 7 luvussa mainittu 144000 joukko on tämä armeija), "uutena siemenenä", "joosuaina" ja "voittajina", kun taas toisinajattelevat ovat esim. "vanhoja mooseksia". Jumalan voitelema uusi sukupolvi kehittyi pyhityksessään tilaan, jossa seurakunnassa ei ole "tahrata eikä rypyny" (ei köyhyyttä, sairautta, lankeemuksia, vajavaisuutta, jne.), opetetaan jopa, että osa näistä kristityistä saavuttaa eläessään kuolemattomuuden. Entiset sukupolvet ovat epäonnistuneet Jumalan tahdon mukaisessa maailmanvaltaamisessa. Uusi raamatunulkopuolinen "ilmestystieto" siihen liittyvine "profeetioineen" vahvistaa valittujen uskoa asiainsa: Heidän kauttaan Jumala palauttaa seurakunnan 1. vuosisadan apostoliseen "ihmeet ja merkit" aikaan ja sitä kautta koko maailma muutetaan.

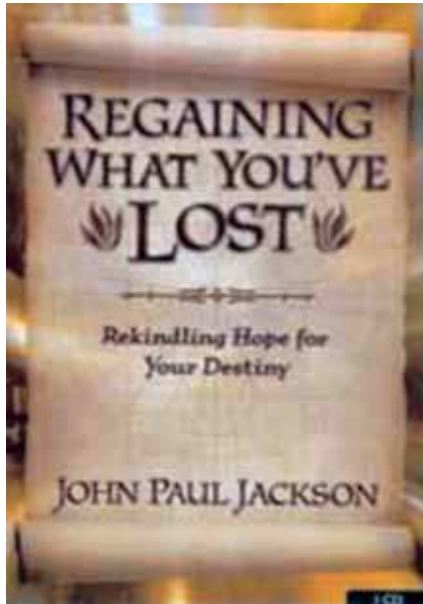
Valtateologia ja menestysteologia, jotka ovat saman kolikon eri puolia, keskittyvät ihmisen ja seurakunnan, ei Kristuksen, ympärille. Kun näin tapahtuu, menetetään Jumalan armossaan jokaiselle kristitylle lahjoittama selkeä Kristus-keskeinen raamatunäkemyks. Raamatussa kuvattuja tapahtumia ja profetioita tulkitaan, ei Raamatun kokonaisilmoituksen valossa, vaan tarkoitushakuisesti ja epäloogisesti. Utopioissa ja kuvitelmissa eläminen ei ole kristityn vapautta. Raamatullinen usko ei ole uskottelua. Pyhä Henki on totuuden Henki, joka näyttää kristitylle realistisesti

maailman ja ihmisen todellisen tilan, sekä vahvistaa ja auttaa kestävässä todellisuuden paineissa kirkastaen Jumalan armon Kristuksessa.

Valtateologiassa uskotaan seurakunnan olleen alussa mahtava, "ihmeet ja merkit"-seurakunta. Tukeeko seurakunnan historia tai edes Raamattu tätä käsitystä? Ei tietenkään. Vaikka Raamatussa kerrotaan useista ihmeteoista seurakunnan keskeillä, ei se suinkaan tarkoita, että niitä olisi kaiken aikaa ja kaikille tapahtunut. UT:n ajan elämä oli ihmisen elämää, kuten tänäänkin. On helppo havaita, että mahditontinen menestys- ja voittaja-tyyli ei kuulunut UT:n ajan apostolien ja evankelistojen esiintymiseen. He eivät painottaneet rikkautta ja terveyttä, vaan Kristusta, joka on poistanut maailman synnin.

Kun opetuslapset kysyivät Herralta: "Herra tälläkö ajalla sinä jälleen rakennat Israelille valtakunnan" (Apt.1:6), Jeesus ei kumonnut opetuslasten toivetta. Mutta Hän painotti, ettei ole ihmisen vallassa "tietää aikoja eikä hetkiä, jotka Isä oman valtansa voimalla on asettanut". Koska tämä on Jumalan sana, on mahdotonta, että Hän toimisi itseään vastaan ja uuden "ilmestystiedon" kautta nyt jakaisi siitä tietoa erityisvoideiluilleen. Koska ihminen ei voi tietää aikoja eikä hetkiä, hän ei voi myöskään valmistaa niitä itse. Valtateologia toimii täysin päinvastoin: se ottaa oikeudekseen itse valmistaa ajat ja hetket Jumalan toiminnalle.

Jumala valitsi Israelin, ei sen erinomaisuuden tähden, vaan oman valintansa mukaan, olemaan merkinä kansoille maan päällä. Se, että Israel ja juutalainen kansa ovat merkki, ei tarkoita, että se olisi kristityn hengellisen elämän pääasia. Sitä ei tule myöskään poisselittää. Israel on Jumalan työkalu, jonka kautta Hän on ilmoittanut itsensä syntiselle maailmalle kaikkien yhteiseksi hyödyksi. Raamattu ilmoittaa Israelin kansan muodostumisen, lankeemuksen, karkotuksen maastaan, sinne paluun ja lopulta "ennalleenasettamisen". Tämä ennalleenasettaminen tarkoittaa, että Jumala toteuttaa suunnitelmansa valmistaa siitä "pappiskansa". Minkä Jumala päättää ja ilmoittaa, sen Hän toteuttaa. Hän ei jätä mitään kesken eikä muuta mieltään.

Tällaista ei missään kohtaa kuvata UT:n seurakunnan kohdalle. Mm. Matt. 13 luvussa kuvataan seurakunnan tehtävää Kristuksen ensimmäisen ja toisen tulemuksen välissä. Evankeliumi kylvetään maailmaan ja se tuottaa satoa. Mutta evankeliumiin uskovien rinnalla kasvaa myös uskomattomien joukko. Erotus tehdään maailman lopussa. Seurakunta on maailmassa, mutta ei koskaan hallitsevassa asemassa, vaan "suolana" ja "valona", joita kuvauksia Raamattu myös käyttää. Missään kohden UT:ia ei kerrota srk:n maailmanvalloituksesta!

Valtateologian perusjake Apt.3:21 kumoo heidän opetuksensa, kun jae liitetään asia-yhteyteensä. Pietari puhui juutalaisille, jotka tiesivät mitä hän tarkoittaa. Kautta aikojen juutalaiset ovat ikävöineet ja odottaneet heitä koskevien Jumalan lupauksen kansallista täyttymistä. Siitä tuolloinkin oli kyse. Pietari ei kuitenkaan tee ennalleenasettamisesta sanomansa pääkohtaa. Pääasia on kutsua Israelia pelastukseen Jeesus Messiaassa: Kääntykää, että teidän syntinne pyyhittäisiin pois. Pietari julisti evankeliumia ja hän sanoi, että jos Israel vastaanottaa Jeesuksen Messiaana syntiensä sovituksiksi, Jumala toteuttaa lupauksensa Israelille.

Se, että ko. kohdalla ei ole mitään tekemistä UT:n srk:n kanssa, käy vielä ilmeisemmäksi, kun ajattelemme Pietarin kehotusta. Ei jo kääntynyttä todellista Kristuksen seurakuntaa (tuolloin lähinnä juutalaisia) tarvitse kehoittaa kääntymään. Mutta tottelemattomuudessa elävää Is-

raelia (toki pakanoitakin) tämä sanoma koskee. Mainittava on myös, että suom. Raamatussa maininta "kohdallensa asetetaan" (josta ennalleenasettaminen sana on johdettu), on kreik. apokatastasis, joka on sama sana mikä ilmenee verbinä (apokathistemi) Apt.1:6:ssa, kun opetuslapset kysyivät Herralta Israelin valtakunnan rakentamisesta.

Eräs tapa korvata Israel srk:lla on nimittää srk. "hengelliseksi Israeliksi" samalla kun Israelin merkitys kielletään. Osa valtateologiaa ajattelee juuri näin: UT:n srk. on uusi Israel. VT:n hyvät lupaukset selitetään koskemaan seurakuntaa ja sen yksilöitä, tuomiot ja rangaistukset jäävät juutalaisille. Valtateologian piirissä on myös niitä, jotka antavat Israelille edelleen merkitystä. Osassa valtateologiaa katsotaan, että lähetystyö Israelissa on tärkeää, koska juutalaisten uskoon tuleminen avaa ovet lopun ajan valtaville tapahtumille, joiden kautta srk. nousee maailmanvaltaan.

Kun Raamattu sanoo Gal.3:29, että srk. on "Aabrahamin siementä, perillisiä Jumalan lupauksen mukaan", se ei tarkoita Israelin hylkäämistä. Muutoin Room.11 luku ja monet muut raamatunkohdat pitäisi poistaa. Kun valtateologia-opetus ottaa yksittäisen jakeen sieltä toisen täältä, se saa aikaan ristiriitaisen kokonaisuuden, jota se ei yritäkään selvittää. Se, että srk. voi olla uskovan Aabrahamin siemen olematta Israel, käy selväksi, kun muistamme, että Aabraham ei vielä ollut israelilainen. Hän oli Israelin, eli Jaakobin, isänisä. Vasta Jaakobista alkoi Israelin heimon tie. Aabrahamin kautta sama siunaus Kristuksessa tulee sekä UT:n srk:lle (pakanat ja juutalaiset yhdessä), että Israelille.

Kun Paavali puhuu Room.2:28-29 siitä, kuka on oikea juutalainen, hän ei kiellä juutalaista kansallisuutta. Hänen painotuksensa on, että juutalainen ei pelastu juutalaisuutensa takia. Vain se juutalainen, joka Messiaan Kristuksen kautta tuntee Jumalan, on "sisällisesti" juutalainen ja Jumalan yhteydessä. Tällä ei myöskään ole mitään tekemistä sen opetuksen kanssa, jonka mukaan pakanasta tulee juutalainen, kun hän tulee uskoon. Room.11 luku painottaa, että pakanat liitetään samaan öljypuuun (jonka juuri

on Kristus) kuin juutalaiset uskovat. Kristuksessa pelastumisen suhteen ei ole eroa pakanalla ja juutalaisella.

Gal.6:16 maininta "Jumalan Israel" ei myöskään tee srk:sta Israelia, vaan Raamatun kokonaisilmoituksen valossa viittaa srk:n keskuudessa oleviin juutalaisiin: Israelin (oikeaan) jäännökseen. Tämä tulee entistä ilmeisemmäksi, kun muistamme Galatalaiskirjeen sisältävän kovaa kritiikkiä niitä juutalaisia veljiä kohtaan, jotka halusivat pakanoiden noudattavan judaismin vaatimuksia. Kirjeen loppukaneetissa Paavali haluaa tervehtiä vielä niitä juutalaisia, jotka "Jumalan Israelina" eivät halua kerskata lihastaan (sääntöjen noudattaminen), vaan "Kristuksen ristiä" (6:14).

Perinteinen ja raamatullinen kristillisyyden opettaa, että tässä ajassa Jumalan valtakunta on hengellinen, ihmisyksilölle sisäinen ja henkilökohtainen – ei niinkään yksi fyysinen/maallinen yhteisö, jolla olisi ratkaiseva valta kansojen ja koko maailman elämässä. Tämän ajan Jumalan valtakunta ei ole "tästä maailmasta" (Joh18:36), vaan se tulee ihmisen sisimpään uudestisyntymisen kautta (Luuk17:20–21). Kristityt julistavat hyvää sanomaa, evankeliumia Kristuksen sovitustyöstä ja joka sen ottaa vastaan, siirtyy jäseneksi Kristuksen ruumiiseen, ekklesiaan, maailmasta uloskutsuttujen joukkoon.

Valtateologiassa Apt 3:20–21 jakeet tarkoittavat srk:n ennalleen asettamista alkuseurakunnan puhtauteen ja voimaan. Mutta mikä se sellainen alkusrk:n puhtaus ja voima oli? Antaako Raamattu ymmärtää jotakin sensuuntaista? Ei! Raamatun selvä ja yksiselitteinen opetus on, että Kristus on srk:n puhtaus ja voima. Hänen ruumiinsa jäsenet ovat aina olleet Kristuksessa puhtaat Jumalan edessä. Vain Jumala, Kristus, on Puhdas ja Pyhä ja vain Hänessä on seurakunnan puhtaus ja pyhyys, tässä ajassa vielä kätkeytyä. Joh.15: 3: "Te olette jo puhtaat sen sanan tähden, jonka minä olen teille puhunut." Ei ole olemassa muuta puhtautta eikä tule olemaan kuin Kristus. Seurakunta on aina ollut tässä asemassa Kristuksen ansiosta.

Voima, joka mainitaan mm. Apt.1:8, ja jota valtateologia korostaa, ei ensisijaisesti ole "ihmeitä ja merkkejä" tai seurakunnan valtaa maailmassa. Niiden tavoittelu ei ole keskeistä eikä oleellista, vaan luotamus Jumalaan, joka Kristuksen tähden on ihmiselle armollinen. Halutessaan Hän tekee ihmeitä, mutta ei ihmisen tahdon tai valinnan mukaan. Jumalan voima Raamatussa on Jumalan sana, evankeliumi, Kristus (Matt.22:29, Luuk.24:49, Apt.1:8, Apt.4:33, Apt. 9: 22, 1Kor.1:18, 1Kor.1:24). Tulevaisuudessa on määrätty aika, jolloin tapahtuu "kohdallensa" t. "ennalleen asettaminen". Antikristus edustaa lopullista, jumalatonta, ehkä hyvinkin uskonnollista, maailmanjärjestelmää, joka maan päälle kehittyi ennen Kristuksen tulemusta. Dan.8:25 mainitsee antikristuksesta, "mutta ilman ihmiskättä hänet muserretaan" (j.23–26). 2Tim3:1–5 kuvataan viimeistä aikaa: "heissä on jumalisuuden ulkokuori, mutta he kieltävät sen voiman" (Kristuksen). Eli aina jotakin tulee Kristuksen lisäksi tai sijaan! Vasta Kristus paluussaan perustaa rauhanvaltakunnan.

Jumala on valmistanut ja toteuttaa kaikki suunnitelmansa "ilman ihmiskättä", ilman ihmisapua, ilman kristittyjenkin apua. Ajassamme valtaa saava karismaattisen / uusevangelisen valtateologian opetus, että Jumala tarvitsee meitä eikä voi ilman kristittyjen toimia voittaa maailmaa saatanaan vallasta, eikä Kristus voi palata maan päälle elleivät kristityt ensin valtaa maailmaa – on vastoin Jumalan Pyhyttä ja Kaikkivalttiutta. Kaikesta suureellisesta toiminnasta ja suurista väitteistä huolimatta srk. on vaarassa sammu tasolle, josta Jeesus sanoo Luuk.18:8 "...Kuitenkin, kun Ihmisen Poika tulee, löytäneekö hän uskoa maan päältä?"

Ennalleenasettamisoppi selittää VT:n Israelin vaiheita sopiviksi seurakunnalle, kuten esim. Joos.1:11 "Kulkekaa halki leirin ja käskekää kansaa sanoen: Valmistakaa itsellenne evästä, sillä kolmen päivän kulluttua te kuljette tämän Jordanin yli menäkseenne ottamaan omaksenne sen maan jonka Herra, teidän Jumalanne, teidän omaksenne antaa." Raamatunkohdalle annetaan seurakuntaa koskeva hengellinen merkitys tarkoittamaan maailman valtaamista. Tämä opetus on huonoa teologiaa, sillä samalla kun se ottaa esikuvansa Joo-suan komennosta israelilaisille, se jättää huomiotta, että ei Israel, maan valtaamisen jälkeenkään, saanut kokea rauhan aikoja kovin pitkään. Jos Israelin maan valtaaminen olisi hengellinen esikuva siitä, mitä srk:n tulee tehdä maailman suhteen, niin esikuvan mukaan liioin maailman ongelmat eivät kuitenkaan ratkeaisi.

Israelia ei voi sivuuttaa lopun ajasta. Se on maailmalle näkyvä todellisuus, toisin kuin Kristuksen srk., joka on suurelta osin maailmalta salattu todellisuus. Ekklesia, uloskutsutut, kuvaa hyvin srk:n olemusta maailmassa. Joh17:16 "He eivät ole maailmasta, niin kuin en minäkään maailmasta ole". Kotimme on taivaassa, jonne Kristus on valmistanut sijat Joh.14:1–3, 1Tess.4:16–17. Israel on kansana Jumalan luopiovaimo, srk. on Kristuksen morsian. Vasta kovan kurituksen kautta luopio-vaimo kääntyy takaisin puolisonsa tykö ja tästä ajasta VT:n profeetat ja Ilmestyskirja puhuvat paljon.

Ennalleenasettaminen tarkoittaa lyhyesti Kristuksen paluuta ja sen yhteydessä tapahtuvaa Jumalan lupausten toteutumista Israelille ja sitä kautta koko maailmal-le. Hän palaa paikkaan josta Hän nousi ylös: Öljymäelle, Jerusalemiin, Israeliin. Tällöin ennalleenasettaminen alkaa Israelista. Mutta lopulta tässä ei niinkään ole kyse Israelista eikä edes Uuden liiton srk:

sta, vaan Kristuksesta. Israel on Jumalan kansa ainoastaan Kristuksen tähden ja Kristuksessa, samoin kuin Uuden liiton seurakunta, jossa kaikki ovat yhtä. Tämä pääasia on pidettävä mielessä: "Katso Jumalan Karitsa, joka pois ottaa maailman synnin". □